

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1.
Telefon št. 73.

Leto XXIII.

Št. 13.

Kranj, 1. aprila 1939

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40,- din, polletno 20,- din,
četrtletno 10,- din.

Ob španski zmagi

Kot vse kaže se bliža španska drama svojemu koncu. S tem se ne bo zaključila samo vojna in poraz rdeče fronte, ampak s tem je zaključena tudi kariera moskovske komiterne na zapadu. Jasno je, da je imela največji interes za boljše vzhajanje Španije ravno Moskva in tej boljše vzhajanje grozi danes konec in popoln poraz. Vprav na koncu bratomorne vojne je skušala Moskva še trdovratno zavlačevati končni obračun, to je v času, ko je bila zmaga generala Franca popolnoma očitna. Vendar se ji ta zadnji obupni poizkus na obnesel in danes stojimo takorekoč pred novo Španijo, ki hoče biti zgrajena na krščanski podlagi. Komunistična laž je, da je začel general Franco svojo borbo ravno na pobudo fašističnih držav. Že prej, predao je dobil pomoč od Italije in Nemčije, je skušal dobiti zveze s Francijo, tisto Francijo, ki je ravno tedaj preživljala težko krizo ljudsko-frontarske demagogije židovskega Bluma, ki se je opiral na Moskvo. Kajti Moskva je imela predvsem namen, da boljše vzhajanje Španije in s tem naperi svoj boj proti veri in Cerkvi. In to boljše vzhajanje je hotel preprečiti general Franco. Ko so bile mednarodne rdeče brigade že zdavnaj v Španiji in ker Francija ni hotela pomagati generalu Francu, se je ta zatekel k Italiji in Nemčiji in sicer zato, ker bi sam ne

bil dovolj močan na borbo. Da sta torej Italija in Nemčija posegli v špansko vprašanje je kriva vprav politika francoske ljudske fronte, torej one politike, ki je na tragičen način zaključila tudi čehoslovaško vprašanje. Popolnoma zmotno bi bilo torej, da bi pripisovali generalu Francu kak rasizem. Mimogrede lahko omenimo tudi izjavo generala Franca, ki jo je dal po radiu, namreč, da bo bodoča Španija zgrajena na krščanskih temeljih. S tem se je pa seveda zameril posebno Berlinu. Franco je zmagal zato, ker je bil pravi Španec, pravi narodnjak, ki hoče združiti k sodelovanju Cerkev, narod in državo, to je verske, narodne in socialne ideje. Španija hoče in bo postala španska in se bo skušala otresti vsakega tujega vpliva. V generalu Francu vidimo pravega predstavnika in zastopnika španskega naroda, ki hoče zopet red in mir v državi in sožitje med državljani, da se zacelijo rane, ki jih je prizadejala vojna. V zadnjih letih pa obenem lahko opazujemo, kako splošno propada moskovska propaganda, ki ne beleži niti enega pozitivnega dela ali uspeha, ampak dela le razdor in podpihuje mase, da se dvignejo ter da se lastni bratje med seboj morijo in umirajo v lastni krvi.

Kriza demokracije

Že nekaj let se ves svet zanima za pereče vprašanje, kaj bo v bodočnosti demokracije. Gospodarski ljudje, zgodovinarji, pravniki in časnikarji so napisali o tem vprašanju že nešteto del in vsi soglašajo, da je demokracija oblika vladavine dandanes v hudi stiski. Sicer moderna demokracija ni posebno davnega izvora. V dobi velike reformacije je še nihče ni oznanjal. Njeni temelji segajo v 17. stoletje, ko se pričena oblikovati na Angleškem, proti koncu 18. stoletja se razširi in uveljavi v Ameriki in šele mnogo pozneje v Evropi. Cilj, ki so ga prvi širitelji demokracije imeli v mislih, je bila želja, da bi se človek kot osebnost mogel uveljaviti sprito državne oblasti. Geslo prvih demokratov v svetu je bilo: svoboda, enakost. Temu prvotnemu demokracičnemu programu so mnogo kasneje francoski revolucionarji dodali že zahtevano bratstvo (1792). Toda počasi je iz demokracičnega programa izpadlo ono, kar se je porodilo v romantičnem zanosu revolucionarnih čet. Demokracija preteklega stoletja se zavzema v glavnem le še za enakost, v kateri pa je bratstvo spalnolo in tudi zahteva po svobodi se je umaknila na zadnjo točko programa. Bolj programatično demokracični so ostali le še Anglosasi, pri katerih se je demokracija tudi rodila.

stoletja stara vladarstva — in kaj je misel o samoodločbi narodov bilo drugega kot visoka pesem demokracije! V tistih letih je bilo vse prepričano, da je triumf demokracije za vse večne čase zagotovljen. Toda že po nekaj letih je prišla presenetljiva reakcija in v začetku 1939. leta je le še nekaj držav v Evropi, ki so ostale zveste demokracičnemu režimu. Od kot ta izreden in nepričakovan razvoj? Predvsem ne smemo izgubiti iz vida, da življenje tako teče, da vedno ustvarja brodolomce — ne le poedince ampak cele narode in države. Ako pa se je kaka država hudo ponesrečila na političnem ali gospodarskem polju, se vodilnih mož na tudi ljudskih plastih kaj čisto poloti prepričanje, da po normalni in običajni poti ne pridejo nikamor več. Nato se začne špekulacija in ljubimkanje z ekstremi. Kdor je finančno ruiniran in je prišel ob vse, je vedno za prevrat, ki mu kvečjemu more koristiti, a gotovo ne škoditi. Kdor je politično skrahiral in postal ničla, je vedno navdušen za diktatorsko državno obliko, ker upa, da mu morda vrže državno oblast, do katere bi se po normalnem potu ne mogel nikdar dokopati.

Da svetovna vojna ni mogla biti v prid demokracičnim težnjam, je popolnoma jasno. Oblast je pri vojskujočih narodih prešla od ljudskih zastopstev na generaliteto, oziroma na drž. birokracijo. V medvojno dobo segajo začetki moderne totalitarne države, ko je državna oblast združila vse javne funkcije v svoji roki, da bi lažje bila kos edinstveni nalogi, kako ohraniti državno posest neokrnjeno. Ni pa brez interesantnosti, da se proti koncu vojne zopet pojavi težnja, nasloniti se znova na ljudstvo, oziroma na ljudsko zastopstvo. Te težnje so posebno očitne pri tistih državah, katerim se je vojna sreča pričela prevračati v nesrečo. V tej stiski so se kmurji države zopet pričeli ozirati po demokracično voljenih zastopnikih ljudstva, da bi nase prevzeli vsaj soodgovornost za nesrečo, ki je neizbežno grozila.

Isti proces opazujemo tudi pri narodih in državah. Demokracija se je najprej zrušila v premaganih in gospodarsko šibkih državah. Potem vidimo, da so se za diktatorske brez posebnega oklevanja odločile tiste države, ki so bile brez demokracične tradicije, v kateri je ljudstvo le nekako prehodno uživalo demokracični režim, in sicer bolj z njegovimi začetnimi pomanjkljivostmi kakor z njegovimi pozitivnimi vrednotami. Deset ali dvajset let demokracije še ne vzgoji naroda v demokracičnem duhu. To je zelo važna okoliščina, ki jo ob sedanjih krizi demokracije ne smemo prezreti, če hočemo pravilno presojeti evropski položaj.

Sploh je ob koncu vojne demokracija žela veliko zmoglostavje: v Rusiji je prešla oblast od diktature na zmerne meščanske in socialistične elemente, prav isto v Nemčiji in deželici Avstrije so si tudi uredili nove države na demokracičnih osnovah. Wilsonovo geslo o samoodločbi narodov je šlo zmoglostavno pot po vsem svetu. V smislu te ideje je se rušila

Za demokracično vladavino mora biti ljudstvo vzgojeno. Že stari grški modrijan je menil, da je demokracija vladavina za bogove. Demokracija zahteva od naroda več samovzgoje, več državljanskih kreposti kakor pa diktatura, ako manjka samovzgoje, se demokracija sprevrže v anarhijo. In to se je v marketeri demokracični državi dejansko dogajalo. Za Anglijo in Ameriko, ki sta domovini demokracije, je stoletna značilnost sistem dveh strank, ki obe z enako resnobo gledata na usodo države, vseeno, ali na oblasti ali v opoziciji. Demokracije bi morale ljudstvo vzgajati ne samo v njegovih pravicah, kar se de-

magoško često pretirava, ampak prav tako tudi o njegovih dolžnostih do države in narodne skupnosti. Brez splošnega ljudskega čuta za državno soodgovornost bo demokracija hitro propadla.

Za bodočnost demokracije bo zelo važno, če bodo gospodarske razmere v svetu takšne, da bodo vsaj za silo še pripuščale svobodno gospodarstvo. Kajti državno gospodarstvo — h kateremu se narodi v stiski zatekajo, ima kaj čisto za posledico tudi avtoritarne režim.

Toda za ohranitev demokracije najvažnejše je in ostane, da vedno razodeva razumno disciplino ter smisel za ljudski blagor in državo. To načelo velja za stranko, ki vlada, in za stranko, ki je v opoziciji. Kajti politična svoboda je dar, ki ga narodi zaslužijo le s svobodno pokorščino zakonom.

Sovjetska inteligenca

Poznano je ime ruskega predvojnega marksista in revolucionarja V. K. Makajskega, ki ga je carska vlada hudo preganjala in celo nekaj let poslala v Sibirijo. Pozneje je zapustil Rusijo in živel največ v Švici, kjer je leta 1905. izdal knjigo „Intellectual“. V tem delu hoče pisec dokazati, da plast razumnštva spada med zajedavce naroda. Kajti znanje, ki ga razumnik ima, je prav za prav neke vrste produkcijsko sredstvo, kapital. Po tem takem je vsak razumnik izrabljivaalec-trot, ki živi na stroške pridnih čebelic, to je ročnih delavcev, ki so edini pravi proizvajalci smvoinih dobrin. Na osnovi te svoje teorije poziva Makajski na neizprosno boj proti „privilegirannemu razredu intelektualcev“. Dolj z inteligenco! je njegovo geslo.

Iz sovjetske zgodovine vemo, da so si boljševiki ob prevzema oblasti to geslo predvojnega revolucionarja popolnoma osvojili. Poleg duhovščine je bil ruski razumnik prvi, ki je moral na Kalvarijo in v smrt. Obtožen je bil, da je pod starim režimom služil kapitalistom in veleposestnikom. Premnogi med njim so bili ustreljeni, drugi odvedeni v koncentracijska taborišča, kjer so morali opravljati najnižja dela, drugim zopet je bila odtegnjena sleherna možnost preživljanja in so za lakoto pomrli. Po dveh desetletjih ni ostalo skoraj ničesar več od v svetu mnogo poznane ruske inteligence, ki je bila resnično kultivirana in edina širiteljica človeških in liberalnih idej med ruskim narodom.

Boljševiki so si z leti vzgojilo svojo lastno inteligenco in sicer iz bivših delavcev in kmetov, oziroma njihovih sinov, ki so dovršili sovjetske šole. Od te inteligence se v dobi njenega šolanja ni zahtevalo veliko znanja o matematiki, jezikoslovju ali naravoslovju, pač pa so njeni vzgojitelji polagali veliko važnost na to, da je vsak gojenec kar moč izčrpno izšolan in da se dobro spozna o nauku marksizma in o smernicah ter delu komunistične stranke. S tem najvišjim in najvažnejšim znanjem podkovani morejo mladi sovjetski inteligenti postati strokovnjaki za vsako vedo in stroko, častniki in poveljniki rdeče armade, uradniki v vseh sovjetskih uradih, „aktivisti in najboljši predstavniki delavskega razreda in proletarske države.“ — kakor se glasi običajna fraza komunistov.

Je pa zanimivo, da je ta — kakor bi mogli reči državna sovjetska inteligenca pri boljševikih prav tako malo priljubljena, kakor je bilo nekdanje razumnštvo. Vidi se, da Makajski v boljševizmu živi dalje. Celu uradni boljševiki krogi so bili ponovno prisiljeni, da nastopijo pred kmeti in delavci v obrambi svoje „inteligencije“. Od uradne strani se poudarja da je privilegij proletarske države, da k inteligenci ne spada le zdravnik, inženir ali profesor, ampak tudi rekordni letalec, nameščenev in prodajalni ali predelavci v tovarni. Poudarja se, da to pomenja „pridobitev, kakor je ne pozna nobena druga država na svetu“. Čpaže se tudi želja odločujočih sovjetskih činiteljev, da bi naslonili strankin in državni aparat kar moč na „inteligencijo“, to pa zaradi tega, ker se niso obnesla pričakovanja, ki jih je vodstvo sovjetskega komunizma polagalo na

komsomolce. O teh se namreč v zadnjih letih množe nepovoljne sodbe, ki odkrivajo razočaranje starejše komunistične garde nad mladim rodom. „Pravda“ je pisala še koncem preteklega leta, da političen komunizem ne zanima več komsomolcev, pač pa komunistična mladina stremi za meščanskimi užutki, prilajša si boržajske navade, peha se za lagodno kariero, ne kaže pa nobenega pravega revolucionarnega mišljenja. Zaradi razočaranja nad komsomolom, na kateroga je Stalinaova garda polagala vse svoje upe, hoče sedaj vodstvo komunistične stranke dobiti čim več oslona na „inteligencijo“. Vendar se tudi pri vzgoji inteligentnega naračaja poskuša z raznimi reformami. Jedro in vsebina vse komunistične izobrazbe je marksizem. Glavni razlagali marksizma v Sovjetiji pa so bili možje, ki jih je v zadnjih letih Stalin dal pobiti zaradi tega, ker so bili obtoženi zmot pri pravovernemu marksizmu. Zaradi te okoliščine so sedaj dali znova pregledati ves marksistični leninistični nauk, če se niso morda vanj uttkotapile kake krivoverske zmote nesrečnega Buharina. Tudi Marxovi in Engelsovi spisi bodo znova prestavljeni na sovjetske jezike. Razen tega je bil izdan „Kratek pregled zgodovine boljševiške stranke“, ki naj bo nekakšna boljševiška enciklopedija in zanesljivo vodilo „inteligencije“, v kakem smislu more vrednotiti in gledati dosedanj razvoj boljševizma v Rusiji in može, ki so ga vodili. Ta „zgodovina“ je seveda diktatorju Stalinu na ljubo čisto ponarejena. Razen Lenina in Stalina so vsa druga imena izginila.

Celo Lenin je postavljen v senco pred Stalinom, ki je edini največji med vsemi sodobniki. Kajti on je izvedel „največjo socialno reformo vseh časov“, ko je industrializiral in kolektiviziral Rusijo. Stalin je dogradil do vrhunca prvo socialistično stavbo — in če ni povsem popolna, so krivi le kapitalisti, trockiisti in „drugi sovražniki proletariata“. Kakor se zdi, bo ta „zgodovina“ prirojena po željah in okusu vsakokratnega diktatorja, če bo imel Stalin še kaj prida naslednikov...

Naloga sovjetske „inteligencije“ bo torej da se bo v smislu in nauku te „zgodovine“ izobrazovala. Tisk in uradna stranka bosta skrbela da njen duh ne bo zašel s prave poti, kakor je začrtana v komunističnem priročniku. Ena izmed vzgojnih reform bo namreč tudi v tem, da se opusti vzgojno delo po sedanjih „krožkih“, kjer razlagalec lahko zaide na stranpoti in kaj svojega doda ali opusti. Delo „krožkov“ bo prevzelo časopisje, ki mu pripade naloga, da vzgoji in oblikuje novo udarno komunistično elito. Zato pa bodo uredniki komunističnega tiska deležni posebne pažnje od strani komunistične stranke. V večjih mestih, kakor v Moskvi, Kijevu, Minsku, Postovu, Taškentu in Novosibirsku bodo za urednike prirejeni enoletni tečajji, na katerih bodo predavali posebno kvalificirani komunisti in jim poglobili ter razširili znanje o marksizmu. Razen tega je bila ustanovljena v Moskvi „Višja marksistična leninistična šola s triletno učno dobo.

To so ukrepi sovjetskega diktatorja, da bi si zagotovil sovjetsko inteligenco, ki bi bila pri-

Opozorjamo

vse čitatelje „Gorenjca“ ter vso Gorenjsko na izvanredno bogato izbiro možkih klobukov za gospode, ki jih je za Vel. noč dobila tv. HINKO v Kranju (poleg larnice cerkve).

Tvrdka Hinko obhaja ravno ta teden triletno svojega obstoja ter se je še predvsem radi tega potrudila, da nudi svojim in še prihajajočim novim cenj. odjemalcem res vsestransko, zadovoljivo postrežbo bodisi v cenah, vzorcih in kvalitetah. Ob tej priliki nas je lastnik tvrdke g. Hinko Podjavoršek, ki je po vsej Gorenjski znan pod imenom HINKO neprosil, da objavimo njegovo najiskrenejšo zahvalo vsem cenj. odjemalcem, ki so v teh treh letih tako pridno in zaupno obiskovali njegovo trgovino in ga s tem, kot mladega trgovca podpirali.

pravljena čisto po načrtu Stalinove politike. Ali bo izpadlo vse tako, ali se bo zgodilo vse tako, kakor želi „dobri stric“ Stalin v Moskvi? Bomo videli!

Koncert ljubljanske Glasbene Matice v Kranju

V soboto, dne 1. aprila se bo vršil v Kranju pomemben koncert, katerega bo priredila ljubljanska Glasbena Matica. Matični pevski zbor je slovenski reprezentativni zbor, ki je posebej slav slovenskih skladateljev in njihovih del že daleko preko meja ožje domovine v širni svet. Po njegovi zaslugi se je glasila slovenska pesem med 4 tako oddaljenimi mejniki v Evropi: Varšava, Praga, Lille, Paris, Greoobel, Geneva, Beograd, Sofija, Varna ter povsod bila izredno toplo in z velikim priznanjem sprejeta.

Tudi za sobotni koncert v Kranju je pripravila Glasbena Matica reprezentativen, skoro izključno slovenski koncertni spored. Prvi del Matičnega koncerta obsega izključno le dela skladatelja Antona Lajovca, ki je v decembru 1938. leta praznoval 60 letnico svojega rojstva. Njegovi samospeli in mešani zbori so najpomembnejše umetnine slovenske glasbene literature. Prav posebno med njimi omenjamo zbor Zeleni Jurij in samospjev Begunka pri zibeli. Ta samospjev in še dva druga Lajovčeva, bo pela mlada koncertna pevka Ljudmila Poljanarjeva s svojim izredno svežim in dobro šolanim sopranom.

Radi pestrosti koncertnega sporeda sta uvrščeni dve skladbi za klavir, kateri bo izvajal znani pianist prof. Marijan Lipovšek. Iz bogatega sklada klavirske literature nesmrtnega Poljaka Chopina nam bo zaigral njegovo izredno učinkovito Polonezo v cis-molu. Da pa imamo tudi Slovence klavirska dela za koncertno izvedbo, bo dokazala Foersterjeva koncertna parafraza na znano Vilharjevo poezijo „Po jezeru bliz Triglavu“. To delo je bilo ponovno javno izvajano na velikih koncertih v Evropi in Severni Ameriki. Izvajal ga je predvsem sin skladatelja Antona Foersterja, znani pianist Anton Foerster ml., ki je užival posebno velik umetniški slaves v Chicagu.

Ce so Lajovčeva dela naša klasična dela, je potrebno, da spoznamo tudi tri dobe našega glasbenega ustvarjanja in sicer starejšo dobo Novih Akordov in sedanjo izrazito moderno.

Te literature zastopajo na koncertu dela Foersterja, Adamiča in Koporca.

Koncertni spored zaključita pravzaprav dve skupini narodnih pesmi. V marsičem sta si ti dve skupini podobni in sorodni, čeprav je Tomičeva doma pri naših Belokranjih, Mokranječeva doma pri daljnega Juga. Obe skupini narodnih vežeta dva medijumurska motiva, ki sta našim tako sodna in katera je pridrjil za mešani zbor Josip Slavenski.

Koncert se bo vršil, kakor že omenjeno v soboto, dne 1. aprila ob polni 9. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma v Kranju. Vstopnice so v predprodaji v trgovini Hlebš.

Vabimo občinstvo iz Kranja in bližnje okolice, da v velikem številu poseti koncert naše Glasbene Matice, ki koncertira po 9 letih zopet v gorenjski metropoli.

Občinski proračun v Tržiču

23. marca 1939. se je vršila proračunska seja občinskega odbora. Iz poročila župana sledi: Mrliško ogledniško delo je dodeljeno obeh zdravnikoma iz razloga, če je eden odsoten da ga drugi nadomešča. Za tlakovanje ceste skozi mesto je banovina napravila pripravljajni načrt in elaborat, kateri predvideva stroškov za državo 786.000, za občino pa 166.000.— din. Cesta bi se tlakovala od kolo-dvorske ceste do Viljema Pollaka ulice. — Načrti za cesto za Virjem so gotovi pri sreskem cestnem odboru v Kranju. Načrti so do podrobnosti izdelani, kakor tudi proračun. Župan poda pregled izvršenega dela današnjega občinskega odbora z ozirom na sestavo proračuna in na potek triletno dobe, ki izteče leto novembra mesca. Omenja tudi, kaj naše mesto še nujno rabi, za kar je treba složenega dela vseh merodajnih v Tržiču. Na to se je pričela razprava o proračunu za leto 1939-40. Proračun izkazuje 1.257.169.— din izdatkov in ravno toliko dohodkov in sicer v izdatkih so tele pomembnejše številke: Osebnih izdatki 172.925.—, Upravni izdatki in imovinska varnost 86.724.—, prosveta 54.670.—, finančna stroka 333.500.—, dolg za mestni dom 240.000.—, gradbena stroka 117.205.—, socialno skrbnost 139.672.—, vse ostalo 100.530.— din. Vsi ti izdatki se pokrijejo s sledečimi predvidenimi dohodki: 65% doklade na vse državne direktne davke 354.000.—, trošarine in vžitine 268.000.—, razne takse 96.805.—, dohodki iz občinskih posestev 188.332.—, dolgovani dohodki

14.500.—, razni dohodki 16.907.— in prostovoljni prispevek predilnice 318.000.—. Proračun ubožnega sklada izkazuje 147.590.— izdatkov. Proračun veterinarskega sklada izkazuje din 10.615.— dohodkov in ravno toliko izdatkov. Proračun osebnega dela 2.384 din. Proračun je bil soglasno sprejet z izjavo g. Globočnika, da glasuje za proračun z ozirom na težak mednarodni položaj in s tem hoče manifestirati narodno slovo. Župan se mu je za to zahvalil, izjava pa se je vnesla v zapisnik.

Čudno obračunavanje

Na praznik 25. t. m. se je zbralo po vojaškim razporedu v gostilni Vilfan na Gorenji Savi okrog 40 fantov in moži iz Spodnje in povečini pa iz Zg. Besnice.

Proti večeru pa je neki Besničian napadel v gostilni Kerta Vinka ter mu predbacival, da je umoril Jerala Janeza. Ko je Kert videl, da se hočejo Besničiani maščevati nad njim zaradi pokojnega Jerale, čeprav on ni kriv njegove smrti, kar se je pokazalo v preiskavi v kateri je drugi obdolženec priznal, da je on zaklal Jerala, je odšel na svoje stanovanje. Toda se ni bilo miru. Nekateri so šli za njim in ga zopet napadli pred hišo, vdrli pod njegovo okno in razgrajali tako dolgo, da je bil njegov brat Jože prisiljen iti ven braniti hišo in jih prositi, naj gredo naprej in proč z njegovega sveta.

Po dolgotrajnem prekanju je prišel mimo tudi besniški župan g. Papler, katerega so Kertovi prosili, naj spravi svoje ljudi naprej. Za njegov ukaz so se zmenili samo nekateri, a glavni razgrajaci so vztrajali in napadali celo uro, dokler niso pokazali, kaj znajo in česa so zmožni.

Jerale Jakob, brat pokojnega, je večkrat izjavil, da bo kri pokojnika preliha nad Vinkotovo glavo. Ravno tako in isto so se izjavljali tudi drugi. Po enournem razgrajanju so napadli Kertove starejše brate s kamenjem, kateri so se nahajali pred svojimi hišami oziroma na domačem svetu, tako da so jim prizadajali več poškodb. Ko so pokazali pri tem svoje znanje, so odhajali proti Besnici.

Sovraštvo med Besničiani in Kerti traja več kot deset let odkar so ubili Kertovega četrtega brata.

Vsa javnost zahteva, da se z razgrajaci najstrožje postopa in da se sovraštvo med njimi na neki način uredi in zatre.

Tedenske novice

IZ UPRAVE.

Ker bo velikonočna številka izšla v povečani obliki in zvišani nakladi, prosimo cenj. inserente, da nam rokopiese za inserate dostavijo najkasneje do srede 5. aprila zjutraj.

IZ UREDNISTVA

Vse gg. sotrudnike in dopisnike vlnudno prosimo, da nam rokopiese za velikonočno številko pošljejo že do srede 5. t. m.

KRANJ

2. redni letni občni zbor Društva slovenskih obrtnikov se vrši v nedeljo 2. aprila t. l. v prostorih bivše kavarne v Narodnem domu. Kdor bi po pomoti morda ne prejel vabila, se ga tem potom vabi, posebno še, ker bo zanimivo poročilo o samostojni obrtniški zbornici, za katero gre borba že deset let. Številne udeležbe pričakuje Odbor.

Udeležence plesarskega tečaja prosimo, da dvignejo naročene slike v pisarni Skupnega združenja. — Uprava.

Na željo številnih interesentov se pripravljajo izlet med 24. in 28. aprilom v Italijo. Ogleдали bi Benetke in druge zanimive kraje, glavno pa Milan, kjer bo velika obrtna razstava. Vozil bi po polovični ceni za obrtnike g. Gorican. Ker so mu zelo znani kraji in hoteli s prenočiščimi, ker vsako leto večkrat vozi tja osebo, je to potovanje priporočati. Ako bo dovolj prijav, se ta izlet izvrši.

Skupno združenje obrtnikov.

PREDSTAVE:

V soboto 1. IV. ob 8. uri
v nedeljo 2. IV. ob 3., 6. in 9. uri zvečer

Kljub dvojnemu programu iste cene: Din 3-, 5-, 7-, 9- in 10-.

KAZIMIR CEGNAR:

„Kino Šmartinski dom“

Vam ima priliko prikazati:

Pozor! Kdor želi, da prikažemo njegov reklamni diapozitiv, naj se zgleda na Cozjovi cesti št. 3.

pri vseh predstavah dva velefilma in to najlepši film o romantični ljubezni v gorskem kraju. Gl. vl. Leo Carrilo, Jean **BARIJERA** Parker in največji in najuspešnejši češki zgodovinski film **Pasjeglavci** Bedrzič Karem, Th. Pištek. — Po zgodovinskem romanu največjega češkega pisca A. Jyraska.

Mimica Zagorska:

10

Marija Taborska

(Zgodovinska povest iz dobe turških časov.)

(Dalje.)

„To boste čuli zvečer pri sodbi,“ samozavestno pojasnjuje Martin.

„Ali je gospodar ukazal?“ zopet vprašuje drugi hlapec. „Oče nič ne ve. Zakaj bi samo njega poslušali? Ali nisem jaz njegov sin?“ govori vedno bol samozavestno njegov sin, ki se mu je že v besedi sami izražala vsa bahavost svobodnjaške krvi, ki jo je imel od očeta župana. Hlapca sta se umikala in Ambrož je mrmral: „Tako bi rekel, da se midva ne bova ruvala z njim.“ „Kaaj?“ ga zategnjeno sramotilno vpraša Martin. „I, saj veš, se je izgovarjal Ambrož. „S coperniki ni da bi se prekljal. Lahko ti ureče in spravi nesrečo nad glavo. Volbenk, bi rekel, je pa še prav prva glava med vražarji.“

„Tepca!“ se je jezno in posili zagrohotal Martin.

Po stopnicah z mostovža sta šla Vilibald in Volbenk. Martin je ostro ukazal hlapcema:

„Zdajle ga zgrabimo vsi trije!“

Hlapca sta se pa le umikala v kot. Ko je prišel Volbenk v vežo, se je Martin vrgel nanj in ga zgrabil za vrat. „Ambrož! Matevž! Prinesita vrvi! Vrv sem!“ ukazuje na vso sopo Martin.

„Kaj pa delaš? se je začudil Vilibald. Z močno roko je prijel sina, ki je tiščal Volbenka za grlo, da je starec lezel k tlom. „Pusti ga! Kaj ga hočeš umoriti?“

„Vrv mi prinesita!“ je kričal Martin in še bolj tiščal Volbenka, da so mu beleda oči izstopiti iz jaric.

Matevž je zelo previdno, da bi ga Volbenk, ne opazil, prinesel Martinu svezeni vrvi. Ta je zvezal Volbenku roke in noge, nato ga je položil na tlak. Ko je starec skoro nezavestno obležal na tleh, je pa Martin začel obdelovati oba hlapca.

„Prokleti šlevi! Urokov se bojita in Volbenkove copernije! Moji volji se pa zoperstavljata! Na, na!“

Hlapca nista upala vzdigniti roke zoper gospodarjevega sina in sta raje zbežala na dvorišče, da sta ušla njegovim pestem.

„Kaj vendar počneš?“ je zavpil Vilibald, ko se je zavedel iz prve osuplosti. „Zakaj pa pretepaš hlapce? Ali

bi rad videl, da bi mi zdaj, ob najhujšem delu ušla od liše?“

„Govoriš, oče, kakor da jaz ne delam!“ skoro užaljeno reče Martin.

„Za gospodarja se šteješ!“ je zavpil Vilibald. „Za gospodarja in za župana! Zakaj si tege zvezal?“

„V klet ga bom vrgel!“ odločno reče svobodnjakov sin. „Brez mojega dovoljenja ne! Povej pri tej priči kaj hočeš, če si v pravici, ti ne bom branil,“ se razhudil oče župan. Sicer pa: drevi je sodina. Če imaš tožbo zoper Volbenka, stopi na vas z drugimi in ga obtoži.“

„Oče tako govoriš z edinim sinom?“ še bolj užaljeno vpraša Martin svojega očeta.

„Tega ne govori oče, ampak župan.“

„In župan zahteva, naj vse razložim spričo tega sleparja?“

„Župan. Kaj boš storil, če se ti uprem?“ uradno vpraša sin svojega očeta.

„Upiraš se županu, ne očetu!“

„Kaj boš storil s tem lopovom?“ naglo odgovarjata eden drugemu.

„Odvzal ga bom, glej.“ Vilibald se je sklonil k Volbenku in je hotel odmotati konopec.

„Oče!“ je zavpil Martin. „Ali kaj daš na župnikovo besedo?“

„Vilibald se je tedaj molče odkril.

„Torej ga bom z župnikovim dovoljenjem vrgel v župa novo ječo,“ se je zasmajal fant. Ni čakal odgovora, prijel je starca in ga odnesel v klet, ki jo je varno zapahnil.

„No?“ ga je gledal Vilibald.

„Zakaj si mi branil, oče?“

„Opraviči svoje ravnanje!“

Martin je spet povedal vso zgodbo, da je Vilibald stmel.

„Oče, ti ga moraš obsoditi,“ ga nagovarja in prepričuje Martin.

„Težka reč! kot njegov dolžnik, materi je pravkar rešil življenje.“

„Kaj? Oče, ti se bojiš tega zločinca?“ resno, začudeno vprašuje sin svojega očeta od katerega ni bil vajen nikakega oklevanja.

„Župan si,“ je poudaril Martin.

„Ti ne razumeš,“ se je izmikal Vilibald. „Župan sam se sicer ne boji — copernika, toda Vilibald človek, bi mu ne prišel rad v zamero.“

„Naj ga torej župan sodi,“ naglo poprime Martin, ki je zadel pravo obliko.

„Ali moram?“ se izprašuje Vilibald, ki se je sedaj že postavil na stališče župana, ki mora ravnati tako kot je postavno.

Vilibald pa ni več pomišljal. Naposled se je udal, ker se ni mogel več upirati niti samemu sebi več, posebno pa še, ker je v to privolil župnik sam, ki ga je v takih slučajih povsem ubogal.

„No, pa bom sodil, če že ni drugače,“ zaključil župan končno.

Šel je po polju in z nekim nemirom, kateremu je bil primešan strah, pričakoval večera.

★

Zvečer, ko je odzvonilo in je vzšla luna, so se zbrali možje sredi vasi pod lipo. Župana še ni bilo. Starejši možje so posedli na klop pod lipo, mlajši so stali v gruti in se pogovarjali.

„Kaj menite, čemu nas je Vilibald nocoj sklical sem?“ je vpraševal stari Marko, svobodnjak iz Gorenje vasi. „In se prav svojega sina je poslal z županskim prstanom.“

„Sodina je nocoj,“ mu odvrne sodnik Ahacij.

„Kaj vidva vesta!“ je menil Tomaž z Bistrice. „Iz Podtabra sta, pa sta gluha in slepa za vse, kar se okrog vaju godi. O obrambi zoper Turke bomo večali!“

„Sodina je nocoj,“ mu odvrne sodnik Ahacij.

„Kaj vidva vesta!“ je menil Tomaž z Bistrice. „Iz Podtabra sta, pa sta gluha in slepa za vse, kar se okrog vaju godi. O obrambi zoper Turke bomo večali!“

„Sodina je nocoj,“ mu odvrne sodnik Ahacij.

„Kaj vidva vesta!“ je menil Tomaž z Bistrice. „Iz Podtabra sta, pa sta gluha in slepa za vse, kar se okrog vaju godi. O obrambi zoper Turke bomo večali!“

„Sodina je nocoj,“ mu odvrne sodnik Ahacij.

„Kaj vidva vesta!“ je menil Tomaž z Bistrice. „Iz Podtabra sta, pa sta gluha in slepa za vse, kar se okrog vaju godi. O obrambi zoper Turke bomo večali!“

„Sodina je nocoj,“ mu odvrne sodnik Ahacij.

„Kaj vidva vesta!“ je menil Tomaž z Bistrice. „Iz Podtabra sta, pa sta gluha in slepa za vse, kar se okrog vaju godi. O obrambi zoper Turke bomo večali!“

„Sodina je nocoj,“ mu odvrne sodnik Ahacij.

„Kaj vidva vesta!“ je menil Tomaž z Bistrice. „Iz Podtabra sta, pa sta gluha in slepa za vse, kar se okrog vaju godi. O obrambi zoper Turke bomo večali!“

„Sodina je nocoj,“ mu odvrne sodnik Ahacij.

„Kaj vidva vesta!“ je menil Tomaž z Bistrice. „Iz Podtabra sta, pa sta gluha in slepa za vse, kar se okrog vaju godi. O obrambi zoper Turke bomo večali!“

V nedeljo, dne 2. aprila ob 4. uri popoldne v dvorani Ljudskega doma telovadna akademija Fantovskega odseka in Dekliškega krožka z vrhunsko telovadbo.

Vse ljubitelje mladinskih organizacij naj vljudneje vabi na to lepo prirediteljski odbor Fantovskega odseka in Dekliškega krožka.

Bog živi!
Solea krema 3., 5., 10., milo 7.50: Za trgovce po originalni tovarniški ceni. Glavno zastopstvo za Gorenjsko HINKO PODJAVORSEK, KRANJ, Strossmajerjev trg 4.

Prešeren ali Prešeren? Nedavno smo brali na plakatih za Prešernov večer splačeno ime Prešern. Čudno se nam zdi, da prireditelji, med katerimi so bili glavni akademiki, ne vedo, da se piše Prešeren in ne Prešern. Mislimo, da so akademiki vsaj toliko izobraženi, da vedo, kako se pravilno piše ime tega velikega moza. Kako bi se ne pr. Nemci razburjali in sicer upravičeno, če bi kdo pisal Goete mesto Goethe. Sicer pa čudno, da že zdavnaj niso gospodje z ene strani potvrdili Prešernovo ime tako, da bi dišalo vsaj po kakem jugoslovensstvu, ker je bil Prešeren itak „veliki Jugosloven“, kot nam je to skušal nekoč zabiti v glavo nadebudni osmošolček, ki je sedaj akademik.

Še enkrat kupite komad Solea mila, ga praktično preizkusite in prečitajte garancijsko pismo, katerega dobite poleg mila. Solea milo se dobi v vsaki boljši trgovini. Cena din 7.50. Hinko - Kranj.

Viteštvo? Zo nekajkrat se je zgodilo, da so bila vabila za akademski večer v gimnaziji z oglasne deske odstranjena. Gotovo je, da je to delo naših nasprotnikov, ki si namenoma dovoljujejo taka viteška dejanja. Kadar so pa nabita vabila za kakšno prireditev v Narodnem domu, pa ostanejo ta vabila na deski nepoškodovana. Če mislijo naši nasprotniki, da s tem kažejo svojo veliko zavednost in zrelost, se zelo motijo in taka viteška dejanja imenujemo mi enostavno pobalinstvo.

V odgovor! Ker se nekateri toliko spodtikujejo in zaletujejo ob novo akademsko društvo „Svit“, se jim najlepše zahvaljujemo za pozornost in jim svetujemo, da si prihranijo opazke za svojo družbo. Nismo pa še dali s tem zadnje besede.

Videvdansko o. 6

Ustanovni občni zbor I. Gorenjskega moto-kluba se vrši v nedeljo 2. aprila 1959 ob 9. uri popoldne v veliki dvorani hotela Stara postaja v Kranju.

Odpust delavcev v tovarni „Jugobruna“. Ker tovarna „Jugobruna“ ne dobi deviz od ministrstva financ za uvoz bombaža in ji je zaloga zelo pošila, je morala v zadnjem času skrajšati delavni čas v predilnici. Delavci v predilnici delajo samo 3 do 4 dni tedensko, dne 18. marca pa je dobila s 14 dnevni odpovedni rok 86 delavcev odpust iz službe. 1. aprila bo torej 86 družin na cesti brez kruha in če ne bo tovarna dobila kmalu deviz, bodo še sledili odpusti in nazadnje bi morala tovarna celo ustaviti obrat. Pozivamo oblasti, da ukrepanje vse potrebno, da bo tovarna lahko spet v polnem obsegu obratovala.

Veliko reklamo tvrdke Hinko v Kranju, ki je visela pri novi stanovanjski hiši Pokojniškega zavoda v Kranju so neznan zlikovec v noči med torkom in sredo odnesli neznanokam. Lastnik reklame trpi okrog 800 din škode. Zadeva je bila prijavljena mestni policiji, ki je zlikovcem že na sledu.

DR. OETKERJEV
PECILNI PRASEK IN
VANILINOI SLADKOR

Vsem članom Fantovskega odseka vljudno sporoča odbor F. O., da se vrši v torek dne 4. aprila 1959. v knjižnici Ljudskega doma članski sestanek. Članstvo se opozarja, da se tega sestanka polnoštevilno udeleži ter pripelje s seboj tudi svoje prijatelje.

Bog živi!

Odbor.

Couch zofe, otomane, divane
in vse tapetinske izdelke izvršuje točno in solidno
V. TONEJC
tapetnik, Kranj

Izjava: Podpisani izjavljam, da bom proti vsakomur, kdor bi raznašal o meni kake neresnične vesti o tepežu s pokojnim Jerala Janezom, češ da sem mu jaz prizadejal sploh kakršnokoli poškodbo, sodno postopal.

Gorenja Sava. Kert Vinko.

Mizarji, pozor! Združenje je obvestilo vse člane, da je na razpolago „Ravnalna kalkulatorija“ — popolni cenik mizarjskih izdelkov v pohištveni in stvabeni smeri od najpreprostejšega do najboljšega. Zato naj tega priročnika ne manjka v nobeni delavnici.

Za miz. odsek Pollak.

Štedilniki, navadni in elektrovarjeni
R. FLORJANČIČ inženir KRAJNJ

Ohenem z vabilom na skupščino ob. društva smo poslali tudi vabilo za vpis deležev za Obrtni dom, Koncem aprila t. l. se bo vršil ustanovni občni zbor. Tovariši in prijatelji, segajte po deležih, da odpravimo večno beračenje po gostilnah za naša zborovanja in sestanke ter urade organizacij. Rešimo skupno svojo stanovsko čast!

Pripravljalni odbor zadruga Obrtni dom. Opozarjamo na današnji oglas pivovarne „Union“ za letošnje — iz specialnega slada varjeno, temno Bok-pivo!

Na cvetno nedeljo, dne 2. aprila 1959. bo trgovina
A. Jazbec
v Kranju

dopoldne odprta. — Vzemite povratno karto na železnici, izplačalo se Vam bo. Poleg znižane vožnje na železnici, nizke cene oblek in blaga pri JAZBECU, dobite istotam vsakovrstne klobuke, srajce, kravate, damske kostume itd.

Pri Jazbecu v Kranju se dobro in poceni kupi!

BESNICA

Besnica, 1. aprila 1959.

Javnosti zelo malo znani slap Nemiljščica, ali takozvani „Vrančev šum“ ob vznožju mogočnega hriba Ravnika v Zg. Besnici in še manj znani, tam izvirajoči zdravilni vrelc z imenom „Vrančeve toplice“ sta danes postala predmet ljudskih govoril.

Narava je namreč poskrbela, da prideta vrelc in slap do svoje prave veljave v širokih plasteh naroda. Toplice, kjer izvira čudodelna zdravilna voda, so nemudoma pričele z neznansko silo bruhati do 100° C vročo vodo, katera nosi s seboj ogromno število kuhanih rib, katere prebivalci odnašajo kar s košarami na svoje domove, kar je posebno za revnejše sloje pravi blagoslov. Nad vrelcem pa se vzdiguje gosta, krasna visoka v zrak segajoča, v mavričnih barvah spreminjajoča se para, ki je tako lepa, da si take lepote človek tudi v domišljiji ne more predstavljati.

Okusne, ribe katere meče besni vrelc iz sebe so zajezile potok Nemiljščico tik nad slapom, tako zelo, da se je vodopad dvignil za več metrov in voda že sedaj pada do 50 m globoko in ravno tako tudi daleč, kar dela okolico nad vse krasno in očarljivo. Vrelc je pogoltnil tudi par okrevajočih bolnikov, kar

Berite in širite
„Gorenjca“

pri ogromni množini zdravja željnih ne pride v poštev. Na kako reševanje pa ljudstvo sploh ne misli.

Posebna komisija, sestavljena iz domačih in tujih strokovnjakov, ki je bila poslana na lice mesta, da najde vzrok tega prirodnega pojava, je dognala, da se v mogočnem Ravniku nahaja ogromno jezero zdravilne vode, ki je pod lastno težo pritiska v toplicah izbruhnila na dan.

Izvedenci se še mučijo z vprašanjem, kako se je voda mogla razgreti do 100° C in upajo, da bo tudi ta zagonetka v kratkem rešena.

Na velikonočni ponedeljek popoldne ob 5. uri pa bo na licu mesta slavnostna otvoritev z godbo, da tako pridejo „Vrančeve toplice“ do zasluženega ugleda in veljave. Vstopnina se ne bo pobirala.

TRBOJE

Na cvetno nedeljo popoldne ob 5. uri priredi naše Prosvetno društvo — Dekliški krožek — kot materinsko proslavo: krasni igrokaz s petjem v štirih dejanjih: Dve materi. Čekčenje Matere božje in zaupanje v Njo je že na zemlji bogato poplačano. Le pridite in pogledite, ne bo vam žal. K obilni udeležbi vabi Odbor.

Moško perilo in svilene rute naj-novejše v veliki izbiri nudi
CROBATH - KRANJ

GOLNIK

Dne 19. t. m. so v zdravilišču na Golniku proslavili Materinski dan. Gotovo je ta privedev zapustila redkokje tako globok in priščeren vtis, kot so si ga znali izvojevati mali Golničani, ko so nam pokazali, kaj jim pomeni mamica. — Da ni bila prireditev omejena samo na ozek krog zdravniških in rodni ostalih nameščenec v zavodu, se je vršila proslava v dvorani zdravilišča in so ji prisostvovali številni bolniki.

Pod vodstvom sestre prednice, ki je organizirala to ljubko prireditev, so izvajali najmlajši člani golniške družbe več pevskih in telovadnih točk ter deklamacij in zaključili svoj nastop z igrico v dveh dejanjih: „V boj za mamico“. Moramo priznati, da so se malčki svojih vlog dovršeno naučili, da so poleg tega pokazali še toliko resničnega navdušenja in iskrenega zanosa, s čemur je izpadla igra res prirodna, da nam je poldrugourni program vse prehitro minul. — Pacijenti zavoda, ki pokažejo tudi sicer mnogo zanimanja za male prebivalce Golnika — saj imajo ti v sanatorijem okolju pač čisto drug pomen kot otroci

drugod — so z velikim veseljem in odobravnem sledili prireditvi in vsekakor želimo in upamo, da se bodo mali umetniki še kdaj predstavili.

D. F.

OLŠEVKA

Na novem, krasnem odru se pretresljiva in dobro uspela, Ogrizevičeva drama „Hasanaginica“ na cvetno nedeljo t. j. 2. aprila ob 3. uri popoldne na splošno željo ponovi, ker je bila pravkar nova dvorana, ki je precej velika, veliko premajhna za vse, ki bi jo bili še radi videli. Torej na svidenje na cvetno nedeljo! Vljudno vabi odbor prosvetnega društva v Olševku.

STRAZIŠČE

Za DOBRO PECIVO k prazniku potrebujemo le prvovrstno moko. PRIZNANO DOBRA MOKA se dobi le v novi trgovini EDI GRZETIC. NA KALVARIJI.

SENCUR

Gori! Tako je v Sencurju naznanjal v petek 24. marca ob poli 7. uri zjutraj plat zvonca. Gorelo je ostreže stanovanjske hiše Savjovic Janeza, po domače Petorbeš.

Oganj v vasi, v Sencurju pa brez organiziranih gasilcev! Kdo bo gasil, kdo branil sosedna poslopja, so se slišali glasovi.

Gasilci, gasilci, je klicala na pomoč neka starejša vdova na trgu, dasi njenemu stanovanju ni pretela nobena nevarnost, kajti požar je bil oddaljen najmanj 500 metrov.

Ta gospa ni vedela, da so gasilci že pri reševanju. Še predno jih je vabil avon na pomoč so hiteli z vso pripravo na pomoč od občine imenovani začasni gasilci, ki so se prav dobro izkazali. Tako so gasili, da še tisto ni moglo pogoreti, kar je pričelo.

Občina je sicer svojo dolžnost storila, vendar pa naj skuša, da se čimprej ustanovi gasilska četa, ali pa postavijo stalni poklicni gasilci.

OKROGLO
65 milijonov dinarjev
znašajo dobilki predstoječega 38. kola državne razredne loterije, katere prvo žrebanje se vrši 14. aprila 1959.

GLAVNI DOBITEK
2 milijona dinarjev
Že s 1/4, srečke se more dobiti 50.000 dinarjev!

Opozarjamo naše obojane čitatelje na prilogo poznane glavne kolekture državne razredne loterije A. Rein i drug, Zagreb, Gajeva ulica 3 in Ilica 15, ki je priložena vsej današnji nakladi. Dolgoletno, vzorno in nad vse korektno poslovanje te kolekture je toliko poznano vsej naši javnosti, da jo tudi mi z naše strani moramo priporočiti našim čitateljem.

NAŠE VELIKONOČNE CENE:

Elegantna moška obleka sive ali rjave barve. Reklamna cena samo din 225-. Moška obleka iz volnenega kamgarna d. 300- do 390-

Otroške obleke iz trpežnega štofa samo din 48-, 55-, 58-, 63-, 70-

Fantovske obleke iz sivega ali rjavega štofa samo din 75-, 82-, 94-

„TIVAR“

Fantovske štajerske hlačke, izdelane iz sivega, rjavega ali zelenega velveta samo din 32-, 34-, 36-, 38-, 40-

Moške modne hlače zelo lepi ertasti vzorci d. 58-, boljše vrste d. 64-, 82-, delavske, slagla D. 39-

Trpežne moške pumparice, zelo lepi vzorci samo d. 66-. Pumparice iz volnenega štofa samo din 85-

Elegantna moška športna obleka, rjave ali sive barve, samo din 360-

„SIKRA“ - IVAN SAVNIK, KRANJ

OGLEJTE SI NAŠE IZLOŽBE!

Za Veliko noč!

Svilene kravate samo D. 4, 6, 8.

Elegantne Tanganila svilene kravate Din 12.

Kravate iz zelo težke svile, ertasti in karo vzorci samo Din 25, 39.

Zadnje modne kravate iz prave francoske, čiste, naravna svile, moire in atlas izdelava Din 50, 55, 68.

IVAN SAVNIK, KRANJ
SIKRA - KRANJ

HRASTJE

Dne 22. marca ob polni 3. uri zjutraj je Ivana Stare roj. Baric, preizkušnica zatusma svoje trudne oči v starosti 72 let. Bila je prava kršćanska žena, največ skrbna gospodinja in oobra ljubeča mati. Imela je 13 otrok, od katerih so 3 v nežni mladosti umrli. Deset jih pa še živi — trije sinovi in sedem hčera. Vse je lepo v kršćanskem duhu vzgojila, pa tudi dobro preskrbela. Sinovi so skrbni in vzorni kmečki gospodarji — hčere pa pridne, dobre gospodinjice.

Gotovo je imela z otroci mnogo skrbi — pa tudi mnogo veselja, ker se je zavedala, da so otroci dar božji. Kako ponosna je bila o Gospodu, ko jo je ob njenem godovnem dnevu ali o priliki cerkvenega žeganja obkrožala lepa krona njenih številnih otrok in vnukov, saj je vseh skupaj okoli sedemdeset. Ti dnevi so bili njeno največje veselje.

Res prava materinska ljubezen jo je vezala z njenimi otroci — zato so jo pa tudi že odrasli otroci vedno z nežno otroško ljubeznijo spoštovali in ljubili.

Lepo kršćansko je bilo njeno življenje in lepa je bila tudi njena smrt. Bila je dobro pripravljena za svojo zadnjo pot. — saj se je zadnja leta tako lepo pripravljala na njo. Ako ji je bolezen dovolila, je bila vsaki dan v cerkvi pri sv. maši in sv. obhajilu, posebno se ob prvih petkih. Še zadnji teden pred smrtjo se je hotela udeležiti fridnevnice v čast sv. Jožefa, pa zadnji dan je obnemogla. Na god sv. Jožefa pa je sprejela zadnjo popotnico.

Obisk na mrtvaškem odru in spremstvo na pokopališče sta spričala vso priljubljenost, katero je uživala v bližnji in daljni okolici.

Naj se tedaj odpočije pri presv. Srcu Jezusovem, ki ga je goreče častila in naj uživa večno plačilo blaga Petravčeva mama.

NAKLO

V četrtek 23. marca je v 85. letu umrla mati našega novega župnika g. svetnika Filipa. Vsa fara je žalovala ob njeni smrti. Ves čas, ko je ležala na mrtvaškem odru, so jo hodile kropiti velike množice faranov. Veliko so molili za pokoj njene duše, kajti hvaležni so ji, da je rodila tako dobrega sina — duhovnika in poživovalno in ljubeznivo hčerko Marijo. Malo časa je prebivala med Naklanci in ljudje jo še niso poznali, toda vsak je čutil, da je dolžan, da se ji s tem, da jo pokropi in po-

moli zanjo, vsaj malo zahvali za vse, kar je kot dobra katoliška slovenska mati pretrpela. Kako hvaležna ji je vsa fara, je pokazal njen pogreb v nedeljo. Lahko trdim, da se ga je udeležila vsa fara. Pokojno mater so spremili v njen zadnji dom šolski otroci pod vodstvom g. upravitelja Poljšaka in učiteljice gospe Bakovnikove, gasilska četa v uniformi, Prosvetno društvo z zastavo, Marijina družba z zastavo, Fantovski odsek, Dekliški krožek, občinski odbor in zastopniki drugih organizacij. Otroci, Prosvetno društvo: ter žene in dekleta so poklonile lepe vence. Pogreb je vodil naš g. kanonik, rektor zavoda sv. Stanislava g. Jos. Simenc, poleg tega še 5 duhovnikov. Sv. mašo je daroval g. kanonik in pa domači

globok vtis na gledalce, ker je ravno pri nas mnogo zapeljivalcev mladine.

Nujna potreba bi bila, da občina Golnik izboljša pot — bližnjico iz Seničnega do Golnika, ker je sedaj skoro v nerabnem stanju. Številni izletniki, ki sedaj zastoj povprašujejo po kaki boljši bližnjici, bi to tople pozdravili. V Seničnem pa naj bi postavila tablico z napisom in znamenjem: Bližnjica.

Danes 1. aprila za cerkvenim stolpom in pred spomenikom vojnim žrtvam izredni občni zbor „jeruzalemskih oslov in oslic“, kateri redno ostajajo zunaj cerkve.

Danes 1. aprila pri Benku sestanek vseh lažnikov. Najemnik je šel klubu „Lažnik“ tako na roko, da je znižal za ta večer cene pijači, in sicer vino od 36 kron na 14 din.

ŠMARTIN PRI KRANJU

Kino Šmartinski dom nam bo zopet prikazal dvojni program in to dva res prvovrstna filma. „Barijera“ gorski pokrajinski film iz Amerike. Ljubezen med mladim oficirjem in hčerko Indijanca. Dalje najlepši češki film „Pasjeglavci“, ki nam prikazuje borbo češkega naroda, Chodovljanov proti nasilnemu oblastniku Lomnikarju. Koliko je trpel kmet pod trnogi, kako so kaznovali voditelje, ki so se borili za svoje pravice, dobljene pod kraljem Janezom Podehradskim. Koliko ljudi je postrelil kruti Lomnikar, ki je tudi dosegel, da se vodja Pasjeglavcev Kozina obesi, toda Kozina ga je na obletnico svoje smrti poklical pred Večnega sodnika. Na zemlji tedaj ni bilo pra-

Za praznike!

Moške srajce z 1 posebnim ovratnikom, lepi vzorci Din 29-

Krasne moške srajce iz finega popelina D. 39-

Srajce iz polusvilnega popelina, izdelane v športni fazoni Din 55-

Najfinejše vrste Iskafix srajce z neskrbljenim, toda vedno poltrdim patent ovratnikom, izdelane iz finih čeških in angleških popelinov, novi vzorci Din 78-, 98-, 115-

IVAN SAVNIK, KRANJ
SIKRA - KRANJ

g. župnik. Ob odprtem grobu se je poslovil od pokojne matere g. kanonik s prelepim govorom. Moški zbor pod vodstvom domačega organista g. Zupana pa je lepo zapel pesmi Clovek glej in Blagor mau.

Črna zemlja je pokrila trudno in izmučeno truplo pokojne matere, njena duša pa je odšla k Bogu, da ji da obilno plačilo, saj je pokojna mati preživela svoja leta v trpljenju in molitvi. Pogosto je iz rok svojega sina prejemala Jezusa v svoje srce in tako je dobro pripravljena odšla k Njemu, kamor pelje pot nas vseh. G. svetnika in sestri naj tolažijo besede g. kanonika, ko je dejal: „Poglej človek, kaj si! Vidi, da se bo isto zgodilo tudi s teboj in z vsakim človekom!“ Vsa fara pa naj se naprej moli za miren počitek dobre matere in naj prosí Boga, da nam da še veliko takih vernih mater, ki bodo rodile tako priljubljene in spoštovane sinove-duhovnike kakor so naš g. svetnik.

Poleg venca so žene in dekleta plačale še 5 sv. maš za pokojno mater, ostanek zbirke 488 din pa so darovale za novi naklanski prosvetni dom. Bog jim bodi stoteran plačnik!

KRIŽE

Komunisti na delu! Tako bi lahko imenovali igro iz sedanjega časa, ki jo uprizori jutri t. j. na cvetno nedeljo Prosvetno društvo ob 3. uri popoldan. Ta igra, „Podrti križ“, je bila povsod igrana z velikim uspehom, nam jasno kaže posledice slabe družbe za mladino. Mladino in starše še prav posebno opozarjamo, da se te igre gotovo udeležijo kjer bodo videli, kakšno je življenje ako izgubi fant vero. Priprčani smo, da bo ta igra tudi v Križah naredila

Za Veliko noč!

Sportne čepice za dečke D. 9, moške D. 10. Elegantne moške čepice D. 15. Moški klobuki Din 38- 39-

Najnovejše fazonne moški klobuki v rjavi, modri in sivi barvi D. 45, 55, Din 75-, 120-

Pravi velour klobuki

IVAN SAVNIK, KRANJ
SIKRA - KRANJ

vice za revno ljudstvo, pa so se pravdali preko vislic pred božjim sodnikom.

TRŽIC

Tiha in neopažena slovesnost se je izvršila 28. t. m. v občinski posvetovalnici z odlikovanjem gospodične Sofije Grundner. G. šolski nadzornik Rupret ji je po daljšem nagovoru izročil odlikovanje sv. Save V. reda ob navzočnosti učiteljstva in nekaterih članov šolskega odbora. Predsednik šolskega odbora se ji je zahvalil za poživovalno delo skozi dobo 35 let, gospodična Gromova pa ji je izrekla čestitke v imenu učiteljskega zbora. Tržičani ji ob tej priliki iskreno čestitamo in želimo, naj ji Bog poplača za plemenito vzgojno delo, katero je vršila med nami in našo mladino!

V nedeljo 26. 3. 1939. dopoldne je imela dobro obiskan občni zbor Krajevna organizacija lige koroških borev v Tržiču. Centralo je za-

ŠPORT

V nedeljo ob polni 3. uri popoldne finalna tekma

S. K. Zelezničar, Maribor : S. K. Kranj. Po uspelem skupinskem tekmovanju se je tudi kranjska enajstorka plasirala med finaliste in v nedeljo se nastopijo naši fantje težko pot borbe za naslov prvaka podzveze. Stari prvak podzveze S. K. Zelezničar iz Maribora je nedeljski tekmeč, proti kateremu bo treba res napeti vse sile, če hočejo domači

Za praznike!

Damske bluze iz svilenega trikoa Din 25, 30, 39, 55. Modne ovratne rute (šali) Din 5, 6, 15, 26, 39.

IVAN SAVNIK, KRANJ
SIKRA - KRANJ

iz srečanja z njim izvleči kak uspeh. V spominu nam je še lanskoletna tekma z Zelezničarjem, ki nam je pokazala goste od najlep-

Prednaznanilo!

SVENGALI V KRANJU V NARODNEM DOMU.

V torek in sredo 11. in 12. aprila

Podrobnejše obvestila slede v velikonočni številki.

še strazi in potrdila njihovo visoko nogometno znanje. Tudi letos je nedeljski gost v izredni formi, kakor nam kažejo rezultati, ki jih je dosegel v dveh srečanjih z liginim moštvom S. K. Ljubljana (1:1 in 0:0). Kljub vsemu temu pa Kranj ne misli vroči puške v koruzo in bo skušal v nedeljo najresnejšemu kandidatu za prvaka priti blizu z odločno voljo in elanom ter se nadeja, če že ne zmaga pa vsaj čim častnejšega rezultata. Sicer je pa žoga okrogla, pravijo in v Kranju je včasih tudi že močnim nasprotnikom spodletelo. Pričakovati je vsekakor lepe in do skrajnosti napete igre. Predlekmno odigrata rezervno moštvo Hermesa in Kranja. Začetek predtekme je ob četrtri na 2. uro.

obrtniki vse druge pripadnike s trgovino, industrijo in gostilničarji vred, pa ima glavno besedo generalni tajnik, ki ni bil nikdar obrtnik. Zavedamo, se da je sedanja generacija našega stanu tako zdrava in krepka, da si bo znala čimprej ustvariti to, kar že desetletja zaman prosimo in zahevamo.

Gospodarstvo

VLOGE PRI SLOVENSkih HRANILNICAH SO NARASLE V JANUARJU ZA NAD 20 MILJ.

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so znašale pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah dne 31. januarja 1959 vloge na knjižice din 662.757.801, v tekočem računu pa 476.296.690 skupne vloge torej din 1.139.054.491. V primeri s stanjem 31. decembra 1958. se opaža pri vlogah na knjižnice porast 26,5 milijonov din, pri tek. rač. 25,2 milijona skupaj 51,7 milijonov din. Če odbijemo od tega obresti za leto 1958, ki so bile v januarju večinoma že pripisane vlagateljem in ki so znašale 31,2 milijona din, se pokaže čisti porast vlog v znesku 20,5 milijonov din.

Vloge na knjižice so narasle pri 9. v tek. rač. pri 7. skupne vloge pri 12 hranilnicah. Število vlagateljev na knjižice se je zvišalo pri 8 hranilnicah, tako da znaša število vlog na knjižice 125.826, tek. rač. so se pomnožili pri 8 hranilnicah in znaša njih skupno število na 6.553. Število vseh vlagateljev pri 29 hranilnicah znaša torej skupno 152.379.

Te številke dokazujejo, kako lepo se razvijajo in naraščajo vloge po novem letu in kako trajno narašča zaupanje vlagateljev v hranilnice in denarne zavode vobče.

Tragikomična zgodba — toda resnična!

Jožek, krepak desetletni deček je obiskoval gimnazijo. Bil je priden in veselel dijak. Imel pa je veliko veselje do streljanja. Vedno je govoril in sanjal kako bo lovil divjačino, kako bo streljal pri vojaki in že v svoji zrodni mladosti se je odločil, da bo postal gozdarlovec. Zato ni čudno, da mu je sv. Miklavž pri-

nesel za njegovo dobro in pridno učenje lepo zračno puškico. Taka puškica sicer strelja le na par korakov razdalje, ima pa to prednost, da ne potrebuje nobenega smodnika. Kot izstrelek služi puški majhna konica okrašena z rdečimi „cofki“. Te puškica pa je pripravna tudi radi tega, ker se z njo more streljati tudi v sobi. Razumljivo je torej, da je sv. Miklavž s tem darilom naredil Jožku največje veselje. Puškica je bila največja zabava pridnega Jožka in ves prosti čas je Jožek uporabil za ta nedolžni šport. Toda kmalu je bilo konec Jožkovega veselja!

Nekega lepega sončnega dne se v hiši malega Jožka pojavita dva orožnika. Njiju strogi obrazi in rezki „dober dan“ je preplašil nič hudega slutečo mamico. „Bog daj!“ jim je boječe odgovorila hišna gospodinja. Orožnika vprašata: „Kje pa je vaš sinko Jožek?“ „V šoli“, je odgovorila plaho mamica. „Kaj pa se je zgodilo?“ je takoj nato pristavila v strahu za svojega sina. „Na komando je prišla ovadba, da ima vaš sinko puško, s katero lovi in strelja po vsej okolici ptiče in druge živali“ je rekel orožnik. „No, pokažite nam to puško in orožni list!“ je pristavil drugi orožnik. „Puško vam že lahko pokažem“ je veselo odvrnila mati, orožnega lista pa vam ne morem dati, ker ga moj sin nima. To puško mu je prinesel sv. Miklavž, ki je izrecno pripomnil, da na vsem svetu za tako igračo ni potreben noben orožni list!“ Orožnika sta brez dolgega ogledovanja vzela puškico in konico z rdečim „cofom“ ter se poslovila. Mati je žalostno gle-

dala za njima, soseda pa, ki je opazovala ta prizor se je smejala na vse grlo in od veselja tolkla po kolenih.

Orožnika sta oddala ovadbo in puškico merodajnim in pohvaljena za svoje vestno službovanje odšla.

Za kazenske zadeve pristojni uradnik je čez nekaj časa s kazenskim listom povabil pred se obdolženega Jožka, ki se je ob določenem času javil pred strogim uradnikom. Ko je Jožek s pomočjo mamic, odgovoril na vsa stavljenja mu vprašanja, je uradnik Jožku predložil akt v podpis in rekel: „Sedaj sta zaenkrat opravila. Kazen zaenkrat še ne bom izrekel, pač pa bom celi spis odposlal na višjo instanco.“ Puška je seveda tudi ostala na komandi, ubogi Jožek pa je do smrti žalosten odšel.

Popolnoma drugače pa je to zadevo rešil sv. Miklavž.

Ko je zvedel za vso zadevo se je razjezil in pokupil vse „nirnerske trahtarje“, ki jih bo prihodnjic prinesel „ta vel'kim“, otrokom bo prinesel ne zračne puškice, ampak — kalone.

Tako in edino na ta način bo rešil sv. Miklavž vprašanje orožnega lista za njegove igrače.

Jur' s pušo.

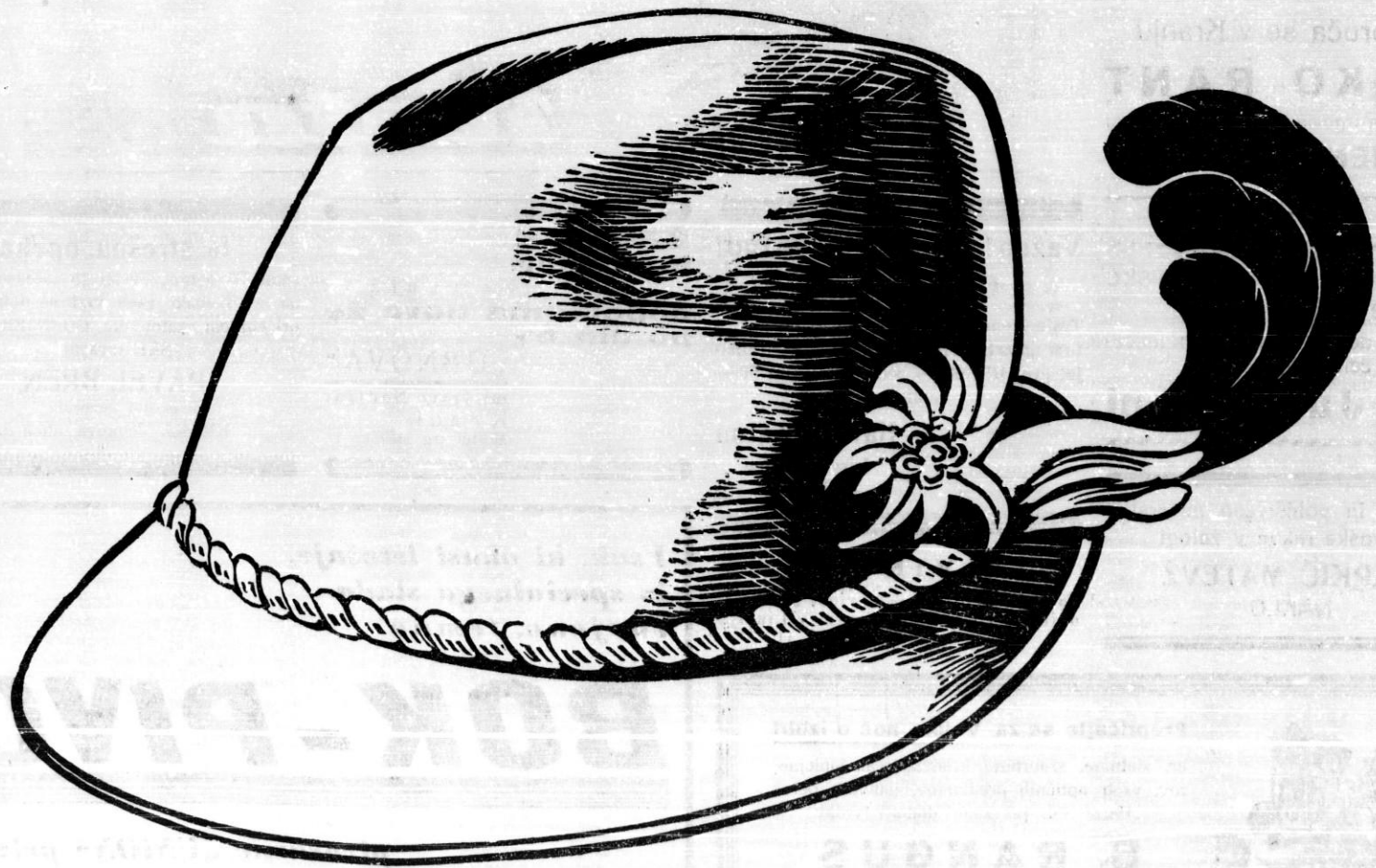
Vsled preselitve se ugodno proda tri stanovanjska hiša v Stražišču ob glavni cesti. Naslov v upravi.

HRANILNICA IN POSOJILNICA V KRANJU R. Z. Z N. Z. (LJUDSKI DOM)

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na raspolago

Hranilne vloge se obrestujejo po 4% in so vlagateljem vedno na raspolago. Vezane vloge s tri mesečno odpovedjo se obrestujejo po 5%.

ZA VELIKO NOČ: Nosite „HINKO“ klobuke!

Lovski:

Din 40, 58, 118, 138.

Sportni:

Din 23, 45, 50, 55.

Modni:

Din 35, 45, 58, 75.

1° Haar:

Din 115, 138, 148, 158.

Zajčjeki:

Din 80, 110, 138, 178.

HINKO - KRANJ

(poleg farne cerkve)

Največja izbira moških klobukov na Gorenjskemu!

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača D. 0-50. Najmanjši znesek je 6 D.

Važno! Modroce, etomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni **BERNARD MAKS**, tapetnik Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Prodajam športni otroški voziček. Naslov v upravi.

Naprodaj stavbne parcele v poljubni izmeri na Primskovem. Pripravne za vsako obrt. Pojasnila daje Košnik Mihael, Primskovo 39.

Kupim samsko opravilo, dobro ohranjeno takoj, ponudbe s ceno na upravo „Gorenječ“.

Na Visokem oddam ob glavni cesti njivo za več let v najem. Marija Vidmar, Naklo.

Športni otroški voziček dobro ohranjen, poceni prodam. Naslov v upravi.

Vajenca-ko se sprejme takoj. Hafner Anton, Stražišče, frizerski salon.

Drva po 25.- din za 1 m³ (75.- din seženj) žagane, 0,25 m dolge proda Rant Bistrica, p. Podbrezje. Na željo se drva stavijo na dom.

Ako imate kurja očesa in se vam dela trda kvaža, pridite v našo higiensko urejeno pedikuro, kjer vam naš pediker odstrani vse te neprijetnosti brez bolečin in brez kemičnih sredstev za dva 6.-. Ne mučite se s krpanjem nogavic, ker vam za malo denarja strokovnjško popravimo moške, ženske in otroške nosavice. Samo pri Bata.

Mestni stavbenik**PAVEL BREN**

Kranj, Jenkova 5.

Prevzema in projektira načrte, statične proračune, gradi vse talne in podtalne zgradbe kakor: delavske hiše, tovarne, vodne in parne žage, mline, opekarnice, najmoderneje vile itd. itd. solidno in po zmeraj cenai. - Prevzema gradbeno vodstvo, daje tehnične nasvete, vodi privatne in sodne cenitve. Vsem cenj. naročnikom se najtopleje priporoča.

Priporoča se v Kranju

JANKO RANT

špecerija in trgovina z deželnimi pridelki

SEMENA vseh vrst

TEL. ŠT. 08.

Slike za nove delavske knjižice

dobite najlepše in najcenejše pri

Foto Jug - Kranj

Stavbeno in pohištveno mizarstvo mrtvaške rakve v zalogi

MARKIČ MATEVŽ
NAKLO

Važno!**Cenjene dame!**

Trajna ondulacija z najnovjšim aparatom „Fortschritt“ s 6 mesečno garancijo, prej Din 60.—, sedaj samo Din 50.— edino pri

Hafner Antonfrizerski salon
STRAŽIŠČE**Važno!****ŽARNICE pregorele**

zamenja za popolnoma nove že po din 6.—

„OBNOVA“

pri Franjo Nadižar
Kranj
Mestni trg številka 17.**la strešna opeka**

samo 33 bobrovcev ali 15 zarezanih opek na m². Žlebaki vseh vrst se dobe vedno pri edinem zastopniku GORNJERADGONSKE tovarne

PAVEL BRENmestni stavbenik
KRANJ, Jenkova ulica 5.**VINO**

Za težko delo je močno vino! Dobite ga najlažje v Centralni vinarni v Ljubljani — Frankopanska ul. 11

Prepričajte se za Veliko noč o izbiri

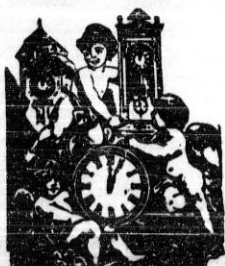
ur, zlatnine, srebrnine, kristala, očal, toplomerov, vseh optičnih predmetov, nalivnih peres „Haro“ itd. pri znani domači tvrdki

B. RANGUS

zlatar in sodni cenilec v KRANJU

ki Vas postreže z domačin delom in nizkimi cenami. — Zahtevajte cenik!

Staro zlato in srebro najboljšje piščam.

Velikonočno veselje

12

45301-2204
Za lepe dneve najcenejši in najprimernejši otroški čevlji iz platna z gumastimi podplati.

25

44292-8457
Novo za otroke!
Pomladni otroški čevljički, izdelani iz diftina. Lahki in udobni za izprehode.

39

5851-63305
Otroški čevlji iz laka, za spomladanske dneve. Okusni in praktični.

49

5892-64353
Vaš otrok se bo razveselil teh finih čevljičkov iz laka, ki imajo zelo lep okrask iz nubuka.

25

25425-8405
Udobni čevlji iz močnega angleškega platna, z gumijastim podplatom in gumijasto peto.

59

4644-44603
Elegantni čevljički za deklice iz boksa sa zaponko, z usjenim podplatom in nizko peto.

59

34295-9178
Okusni ženski čevlji za spomlad, kombinirani iz modrega in belega diftina, z nizko peto.

79

1021-44658
Športni čevlji za deklice iz lahkega rjavega boksa, okrašeni z luknjicami. Za pomladne izprehode.

99

2605-46657
Nov pomladni model, izdelan iz finega rjavega boksa, z semiš kombinacijo. Trpežen in pripraven za pomladanske izprehode.

39

38397-6601

Lakasti polčevlji iz gume, odporni proti vodi in latu. Čistijo se z mokro krpo. Nadomestujejo popolnoma usnjene čevlje.

99

8927-44683

Elegantni moški čevlji za pomlad! Iz sivca ali drap semiša ali iz kože. Okrašene z luknjicami, z usjenim podplatom.

129

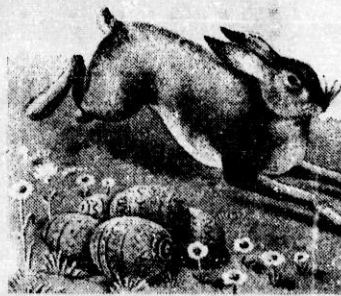
3639-44974

Moški lahki polčevlji, šivani na okvir izdelani iz finega usaja, z prokunjanim okraskom in usjenim podplatom.

149

3639-44748

Udobni in trpežni čevlji iz najboljšega telečjega boksa, izdelani po angleškem modelu.

Bata

Vsak, ki okusi letošnje, iz specialnega slada varjeno, temno

BOK-PIVO

pivovarne „UNION“ prizna odličen proizvod sodobne pivovarniške industrije.

V prometu je tudi novo „dvojno marčno“ pivo!